

prima instanță: A. Arhip
instanța de apel: I. Guzun, I. Cotruță, L. Pruteanu

dosarul nr. 2r-266/18

DECIZIE

21 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Luiza Gafton

examinând recursul declarat de Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”
în cauza civilă la cererea lui Nicandr Josan cu privire la constatarea faptului
care are valoare juridică, persoana interesată Oficiul Stare Civilă mun. Chișinău
împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2017 prin care
a fost respinsă cererea depusă de Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” cu
privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și restituit ca fiind tardiv
apelul declarat de Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”

constată:

La 19 iulie 2016, Nicandr Josan a depus cerere cu privire la constatarea
faptului care are valoare juridică, persoana interesată Oficiul Stare Civilă
mun. Chișinău.

În motivarea cererii a invocat că în adeverința sa de naștere a fost indicată
data de XX XXX XX, pe când data corectă de naștere este XX XXX XX.

Sușține că pe foia de titlu a cartelei medicale a petiționarului, pe istoria
medicală de dezvoltare a copilului este corect indicată data nașterii XX XXX XX.

Comunică că la cererea mamei sale, Valentina Josan, a fost eliberat
răspunsul din 22 iunie 2016 de la instituția medicală unde dânsul s-a născut, prin
care a fost informată despre imposibilitatea eliberării fișelor medicale a bolnavului
din staționar și a celor de naștere, pentru a proba data corectă a nașterii, din
motivul expirării termenului de păstrare a actelor.

Indică că prin decizia OSC mun. Chișinău din 28 iunie 2016 a fost refuzat în
rectificarea, în actul de naștere nr. XXX din XX XXX XX, a datei de naștere din
XX XXX XX în XX XXX XX, din cauza lipsei unei baze juridice pentru
efectuarea rectificării în actul de naștere și anume, nu a fost demonstrată prin acte
justificative că data nașterii solicitantului este XX XXX XX.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 5-7, 281-285 CPC.

Solicită admiterea cererii, constatarea faptului înregistrării nașterii lui Nicandr Josan în actul de naștere nr. XXX din XX XXX XX OSC Chișinău, la data de XX XXX XX.

Prin încheierea protocolară a Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 21 martie 2017 a fost atras în proces în calitate de persoană interesată Serviciul Stare Civilă.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 26 iulie 2017 a fost admisă cererea depusă de Nicandr Josan cu privire la constatarea faptului care are valoare juridică și constatat faptul nașterii lui Nicandr Josan la data de XX XXX XX.

La data de 7 iulie 2017 IP „Agenția Servicii Publice” (succesor în drepturi și obligații al Serviciului Stare Civilă), a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 26 iulie 2017.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2017 a fost respinsă cererea depusă de IP „Agenția Servicii Publice” (succesor în drepturi și obligații al Serviciului Stare Civilă) cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și restituit ca fiind tardiv apelul declarat de IP „Agenția Servicii Publice”.

La 13 decembrie 2017, IP „Agenția Servicii Publice” a declarat recurs nemotivat împotriva încheierii instanței de apel, invocând că motivele de drept și de fapt vor fi prezentate după recepționarea încheierii motivate.

La 20 februarie 2018, IP „Agenția Servicii Publice” a declarat recurs motivat împotriva încheierii instanței de apel solicitând admiterea acestuia, repunerea în termen potrivit art. 116 alin. (1) CPC, casarea încheierii recurate, restituind pricina spre rejudecare.

În motivarea recursului a indicat că a omis termenul de declarare a apelului, deoarece IP „Agenția Servicii Publice” a luat cunoștință cu dispozitivul hotărârii primei instanțe la 6 septembrie 2017, doar după ce a fost adusă spre executare Serviciului Stare Civilă sect. Centru mun. Chișinău de către Nicandr Josan.

Remarcă că la 11 mai 2017, în adresa Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost expediată cererea nr. 01/03-13619 prin care Serviciul Stare Civilă a solicitat, în temeiul art. 185-186 CPC transmiterea copiilor materialelor din dosar, totodată solicitând și amânarea ședinței în scopul asigurării examinării materialelor remise de către instanță și perfectarea referinței în baza acestora.

Având în vedere prevederile art. 205 alin. (1) CPC, menționează că instanța de judecată urma să se conducă de prevederile art. 208 alin. (2) CPC și să stabilească o nouă dată pentru desfășurarea acesteia.

Consideră că instanța de fond nu a respectat prevederile art. 185-186 CPC, a lezat drepturile persoanei interesate în vederea expunerii legislative pe marginea cazului dat.

Indică că inițial cauza a fost repartizată judecătorului Natalia Mamaliță, fapt despre care Serviciul Stare Civilă nu a cunoscut, ceea ce se confirmă și în instanța de judecată, or la materialele cauzei nu a parvenit avizul de recepție a citației.

Ulterior, cauza dată a fost repartizată, în mod aleatoriu, judecătorului Alexandru Arhip, iar citația a parvenit în adresa Serviciului Stare Civilă la 16 mai 2017, fapt confirmat prin dispunerea nr. 15389 pentru această citație de cancelaria Direcției Generale Stare Civilă.

Obiectează că alte citații nu au fost recepționate, nici pentru data când a fost emisă hotărârea primei instanțe.

Relevă și despre nerespectarea prevederilor art. 100 CPC de către instanța de judecată, deoarece reprezentantul Serviciului Stare Civilă a fost în imposibilitate de a contacta telefonic greșierul judecătorului din prima instanță din motivul lipsei aparatului telefonic în biroul acestuia. Or, la transmiterea demersului cu privire la solicitarea materialelor dosarului, greșierul urma să confirme sau infirme expedierea acestora în adresa instituției.

Notează că instanța de fond nu a trimis în adresa IP „Agenția Servicii Publice” dispozitivul hotărârii, prin aceasta fiind încălcate prevederile art. 236 alin. (4) CPC.

Cu referire la prevederile art. 282 CPC, relevă că la materialele dosarului este anexată proba respectării procedurii extrajudiciare, prin care se confirmă imposibilitatea rectificării actului de naștere deja existent în arhiva Agenției.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat la 13 decembrie 2017 de către IP „Agenția Servicii Publice” este depus în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea din considerentele ce urmează.

După cum rezultă din materialele dosarului, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2017, a fost respinsă din lipsă de temei cererea apelantei IP „Agenția Servicii Publice” cu privire la repunerea în termen a cererii de apel și a fost restituită apelantei IP „Agenția Servicii Publice” cererea de apel declarată împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 26 iulie 2017, cu toate actele anexate, ca fiind depusă în afara termenului legal.

La adoptarea acestei soluții instanța de apel și-a fundamentat concluziile pe dispozițiile art. 369 alin. (1) lit. b) CPC, care statuează că instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar

apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Verificând legalitatea încheierii instanței de apel, în raport cu motivele recursului și cadrul legal aplicabil speței, instanța de recurs constată ca justificată concluzia instanței de apel cu privire la depunerea apelului de către IP „Agenția Servicii Publice”, în afara termenului legal și lipsa temeiului de repunere a apelului în termen.

În susținerea opiniei enunțate, instanța de recurs va reține prevederile art. 362 alin. (1) CPC potrivit cărora termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Cu referire la norma legală enunțată, instanța de recurs constată că dispozitivul hotărârii Judecătoriai Chișinău sediul Centru a fost pronunțat la 26 iulie 2017, prin urmare termenul de 30 zile pentru depunerea cererii de apel, prevăzut de art. 362 alin. (1) CPC, a expirat la 25 august 2017.

Cu toate acestea apelul împotriva hotărârii Judecătoriai Chișinău sediul Centru din 26 iulie 2017 a fost depus de către IP „Agenția Servicii Publice”, numai la 7 septembrie 2017, prin urmare cu depășirea termenului legal.

Instanța de recurs notează că, deși dispozitivul hotărârii contestate a fost pronunțat în lipsa reprezentantului IP „Agenția Servicii Publice”, faptul dat nu influențează termenul de depunere a apelului în termenul prevăzut de art. 362 alin. (1) CPC.

Or, legiuitorul, prin aceste dispoziții legale, nu condiționează termenul de 30 zile pentru depunerea apelului de data recepționării copiei hotărârii motivate a primei instanțe, dar de data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Drept urmare, argumentul recurentului în sensul că IP „Agenția Servicii Publice”, fiind succesor în drepturi al Serviciului Stare Civilă, nu a cunoscut despre existența și examinarea prezentului litigiu în instanța de judecată, deoarece nu a fost citată pentru ședințele de judecată, iar hotărârea Judecătoriai Chișinău sediul Centru din 26 iulie 2017 a fost adusă la cunoștință la 6 septembrie 2017, odată cu prezentarea acesteia Serviciului Stare Civilă sect. Centru mun. Chișinău de către Nicand Josan spre executare, nu constituie temei de a considera că apelul împotriva hotărârii primei instanțe a fost depus în termen.

La acest segment instanța de recurs va reține și faptul că într-adevăr, potrivit pct. 5 din Hotărârea Guvernului RM nr. 314 din 22 mai 2017 privind constituirea Agenției Servicii Publice, Serviciul Stare Civilă s-a reorganizat, prin fuziune, cu Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”.

Ca consecință, la caz are relevanță art. 70 alin. (2) Cod civil, care statuează că în cazul absorbției unei persoane juridice de către alta, drepturile și obligațiile persoanei juridice absorbite trec la persoana juridică absorbantă în conformitate cu actul de transmitere.

La fel, potrivit art. 73 alin. (1) și (3) Cod civil, fuziunea se realizează prin contopire sau absorbție. *Absorbția are ca efect încetarea existenței persoanelor juridice absorbite și trecerea integrală a drepturilor și obligațiilor acestora la persoana juridică absorbantă.*

Prin urmare, omiterea termenului de declarare a apelului de către Serviciul Stare Civilă este opozabilă succesorului în drepturi și obligații al acestuia și anume, IP „Agenția Servicii Publice”.

Astfel, repunerea în termenul de îndeplinire a unui act de procedură, este un beneficiu acordat de lege titularului de drept, având un caracter excepțional, în sensul că o astfel de *cerere este admisibilă doar în cazul în care depășirea acestui termen se datorează unor cauze temeinic justificate*.

Distinct de aceste specificări, la caz se va menționa că OSC Chișinău cunoștea despre existența și examinarea pricinii în prima instanță, fiind înștiințat despre ședința de judecată din 9 noiembrie 2016, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele dosarului (f. d. 21), ședință la care reprezentantul OSC Chișinău nu s-a prezentat (f. d. 22).

Tot materialul probator atestă și faptul că OSC Chișinău a fost înștiințat și despre ședința de judecată din 21 martie 2017, fapt confirmat prin avizul de recepție (f. d. 30), ședință la care reprezentantul OSC Chișinău, Elena Chiricenco s-a prezentat și care a fost amânată pentru data de 16 mai 2017, ceea ce se confirmă prin procesul – verbal al ședinței de judecată din 21 martie 2017 (f. d. 32 - 33).

Astfel fiind, urmează a fi respins argumentul recurentului în sensul că citația a parvenit în adresa Serviciului Stare Civilă doar la 16 mai 2017, iar alte citații nu au fost recepționate și nici pentru data în care a fost emis dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 26 iulie 2017, ca fiind unul declarativ.

Mai mult că potrivit dispozițiilor art. 102 alin. (4¹) CPC, participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu mai pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

Pe de altă parte, instanța de recurs, prin prisma dispozițiilor art. 116 CPC, care prevede că persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță, constată ca instanța de apel corect a respins cererea IP „Agenția Servicii Publice” cu privire la repunerea apelului în termen.

Și asta deoarece, în susținerea solicitării date, instanței nu au fost prezentate probe incontestabile în confirmarea imposibilității îndeplinirii actului procedural în interiorul termenului prevăzut de lege.

Or, în reiterarea celor stabilite supra, argumentul cu privire la reorganizarea Serviciului Stare Civilă indicate în recurs, nu constituie temei de repunere a apelului în termen.

Distinct de cele menționate mai sus, se atestă legalitatea încheierii Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2017, prin care a fost respinsă cererea IP „Agenția Servicii Publice” cu privire la repunerea apelului în termen, ca urmare și restituirea cererii de apel.

Se va menționa că admiterea spre examinare a unui apel tardiv, ar avea un efect incompatibil cu principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 din Convenție și ar încălca dreptul intimatului la un proces echitabil, ori jurisprudența constantă a CtEDO statuează că înrăutățirea unei situații juridice,

care a devenit irevocabilă datorită aplicării termenului de prescripție sau care ar fi trebuit să devină irevocabilă dacă termenul de prescripție s-ar fi aplicat, este incompatibilă cu principiul securității raporturilor juridice (hotărârea din 18 iunie 2008 pe cauza SRL Dacia versus Moldova, cererea nr. 3052/04, § 77).

Astfel fiind, soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată este compatibilă și cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în prima instanță și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

Față de cele ce preced și având în vedere că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar criticele invocate de către recurentă sunt nejustificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2017 în cauza civilă la cererea lui Nicandru Josan cu privire la constatarea faptului care are valoare juridică, persoana interesată Oficiul Stare Civilă mun. Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecători

Dumitru Mardari

Luiza Gafton